

OBSAH

Předmluva	5
Použitá literatura	13
Seznam značek citovaných časopisů	13

Soustružení

1. Jak řezat drážky v čele součástí	16
2. Upnutí závitových hlav do revolverové hlavy	16
3. Nůž na titan a jeho slitiny	16
4. Vložky k upnutí soustružnických nožů	16
5. Jak soustružíme přesné koule	16
6. Vedení tyčového materiálu u automatů	16
7. Jak seřídíme břit nože proti ose soustruhu	16
8. Oprava měkkých čelistí sklíčidla	16
9. Jak soustružit tenké desky z organického skla	16
10. Zarovnání obou čel na revolveru najednou	16
11. Závit na čepech malého průměru	18
12. Upichovací nůž z pilového listu	18
13. Vrtání malých dírek na soustruhu	18
14. Zkosení hrany soustružených součástí	18
15. Závitnice vedená na čepu	18
16. Zarovnání čela trubek z nerez	18
17. Jak řezeme kuželový závit na automatu	18
18. Kleština z umělé pryže	18
19. Upnutí tenkostěnných trubek velkého průměru	18
20. Zarovnání velkých svařených trubek na čele	18
21. Široký nůž na termoplasty	20
22. Upínání vrtáků do nožové hlavy	20
23. Plovoucí uložení výstružníků na revolveru	20
24. Karbidový plochý upichovací nůž	20
25. Kleština k upnutí součástí s dírou	20
26. Vystředění obrobků na trnu pružinami	20
27. Vystředění součástí podle malé díry	20
28. Jak vysoustružit povrch tenkostěnných trubek	20
29. Pružina k posuvu tyčového materiálu	20
30. Hliníkové řemenice, obráběné na revolveru	22
31. Zadní suport na starším soustruhu	22
32. Vyvrtávací tyč pro malé průměry	22
33. Upichování trubek na soustruhu	22
34. Zkosení hrany škrabákem	22
35. Zlepšené upínání mezi hroty	22
36. Kryt proti odletujícím třískám	22
37. Opěra dlouhé tyče materiálu	22
38. Jak upneme součásti za kuželový povrch	22
39. Karbidový nůž na velké hluboké díry	22
40. Závěs mikrometru na nožové hlavě	24
41. Soustružení pístních kroužků	24
42. Měřidlo na výšku hrotů	24

43. Páka na vytažení upínacích kleštin	24
44. Vrtací tyč v revolverové hlavě	24
45. Unášecí hrot pro nerovný materiál	24
46. Pěchování hlavy na soustruhu	24
47. Jak upínat těžkou součást za malou díru	24
48. Určení počtu otáček křídou	24
49. Hrubovací držák se třemi břity	24
50. Upnutí dlouhých dutých odlitků	26
51. Upnutí za kužel do sklíčidla	26
52. Nůž na přesný vnitřní závit	26
53. Vedení delších tyčí na automatech	26
54. Zapichování hlubokých drážek	26
55. Opěra při vrtání součástí malého průměru	26
56. Vrtání hlubokých děr z obou stran	26
57. Soustružení špiček na revolveru	26
58. Zaoblení ocelových nátrubků	26
59.—60. Tyče k vrtání větších děr	28
61. Kleština rozřiznutá na obou koncích	28
62. Vrtací nože s prizmatickou násadou	28
63. Rozpínací trn s pryžovým pouzdrem	28
64. Mistička k zachycení odletujících třísek	28
65. Vrtání děr v kuličkách	28
66. Vrtání díry a zkosení hrany najednou	28
67. Čelní kopírování tvarových povrchů	28
68. Upínací kleština při soustružení výlisků	28
69. Řezání velkých závitů na nerez	30
70. Střešovitý výbrus na závitovém noži	30
71. Výroba dlouhých součástí na revolveru	30
72. Zkosení hrany vnitřním zapichovacím nožem	30
73. Upnutí dlouhých tyčí na revolveru	30
74. Ostřiny po řezání kuželových závitů	30
75. Narážka pro srdce na sklíčidla	30
76. Jak soustružit ocelové trubky	30
77. Přesné výstředění podle důlku	30

Vrtání, řezání závitů, vystružení

78. Zlepšený průřez šroubovitého vrtáku	32
79. Upnutí pouzdra na čepu válečkem	32
80. Jak zkosit hrany v plechu z obou stran	32
81. Předběžné seřízení šroubovitých vrtáků	32
82. Jednoduchý vrták s karbidovou destičkou	32
83. Vrtací tyč se dvěma noži	32
84. Zarovnání dna u děr	32
85. Jak vrtat díry napříč součástí	32
86. Zkosení hran u malých pouzder	34
87. Lapování přesných výstružníků	34
88. Vřetenovrtáčky přesně proti hraně	34
89.—90. Šroubovitý vrták s karbidovým hrotem	34
91. Odsávání prachu při vrtání	34
92.—93. Vrtání se zkosením hrany	34
94. Pilová hlava k vypichování děr	34
95. Příčné díry vrtané ve svěráku	36
96. Šroubovitý vrták se závitníkem	36

97. Rozpínací kopinatý vrták	36
98. Deska na stůl malé vrtačky	36
99. Jak zvětšit díry v plechu	36
100. Šnekový vrták na nejhlubší díry	36
101. Zkosení hrany na špatně přístupném místě	36
102. Opěra vrtané tyče na stole	36
103. Kotouče s vnitřním kuželem na vrtáky	36
104.—105. Vzduchový indikátor zlomeného vrtáku	36
106. Dvojdílná vodící pouzdra u přípravků	38
107. Zlepšená závitová čelist	38
108. Závitník ze slinutého karbidu	38
109. Doraz pro kuželové zahloubení	38
110. Malé dírky na velké vrtače	38
111. Zápich u dna hluboké díry	38
112. Kuželové čepy z grafitu na vrtače	38
113. Vrtací hlava s výstředným nožem	38
114. Vyříznutí děr a kroužků trepanací	40
115. Výstružník na malé dírky	40
116. Jak zkosíme hrany bez ostřin	40
117. Nože ve vrtacích tyčích	40
118. Vrták vytahuje třísky z díry	40
119. Kuželový čep ke zkosení hran	40
120. Přidržení plechů na stole vrtačky	40
121. Šroubovitý vrták se čtyřmi drážkami	40
122. Vrtání příčných děr v čepech	40
123. Jak vrtat vláknité materiály	40

Frézování

124. Univerzální opěrné stojánky	42
125. Upínací sklíčidlo s úhelníkem	42
126. Svěrák na tvarové povrchy	42
127. Upínání na úhelníku	42
128. Svěrákové složky pro malé součásti	42
129. Jak vylišovat stopku z redukčních pouzder	42
130. Frézování velkého poloměru	42
131. Ostřiny při frézování v jemné mechanice	42
132. Univerzální upínací třmen	44
133. Rychlé upínání dorazů	44
134. Frézování pravého úhlu	44
135. Svislé upnutí válcového čepu	44
136. Upnutí nerovného materiálu ve svěráku	44
137. Velmi přesný svěrák	44
138. Mazací drážky na kulových čepech	44
139. Sedačky k obráběcím strojům	44
140. Vrtání přesných děr na frézce	46
141. Frézovací hlava s miskovými noži	46
142. Jednoduchá frézovací a vrtací hlava	46
143. Upínání dvou čepů najednou	46
144. Upínací hlava z úhelníku a sklíčidla	46
145. Jak zvětšit rozsah svěráku vložkami	46
146. Frézovací hlava s karbidovými noži	46
147. Válcové frézy s proměnlivým úhlem	46
148. Čelní frézovací hlava se dvěma břity	46
149. Třmen k rychlému upínání	46

Broušení, ostření, leštění

150. Jak lapovat díru ve slinutém karbidu	48
151. Stojánek k ostření nožů	48
152. Vybrušování kulových čepů z tyčí	48
153. Karbidový roubík ke zkosení hran	48
154. Ostření trojzubých záhlubníků	48
155. Broušení čtvercových kalených tyčí	48
156. Brusné kotouče bez děr v ose	48
157. Upnutí lapovacího trnu za stopku	48
158. Broušení velmi přesných hliníkových desek	48
159. Broušení a leštění brusných pásem	50
160. Kotouče z listů brusného plátna	50
161. Hoblování drážek v plexiskle na brusce	50
162. Broušení odlítků přírub na čele	50
163. Ostření dvou nožů najednou	50
164. Malé sinusové pravítko	50
165. Broušení nestejně tvrdých povrchů	50

Hoblování, protahování, řezání, nástrojářství

166. Upínací třmen s hydraulickým válcem	52
167. Sloupek s opěrou upínacího třmenu	52
168. Jak řezat příliš velkou desku	52
169. Hřebeny s proměnlivou boční vůlí	52
170. Protahováký na velké povrchy	52
171. Jak se řezou dvě tyče najednou	52
172. Jak upínat vysoké odlitky	52
173.—174. Hoblování velkého poloměru na odlitku	52
175. Jak rovnat kratší kusy drátu	54
176. Klínová drážka při indukčním kalení	54
177. Jak řezat kruhové skleněné desky	54
178. Malé sinusové pravítko	54
179. Jak přesně pilovat složité průstřižnice	54
180. Dvojdílné prizmatické podložky	54
181. Upnutí součástí malých průměrů	54
182. Jak zkosit ostré hrany nožem	54
183. Opěra pilníků na pilovacích strojích	54

Tváření, lisování

184. Zlepšený trn k tažení trubek	56
185. Prorážení děr v brusných kotoučích	56
186. Odpad přilepený na střižníku	56
187. Změny zdvihu podávacího mechanismu	56
188. Jak vyrovnat stěny tažených trubek	56
189. Naražení čepu do plechu	56
190. Postupové hluboké tažení	56
191. Hydraulické tlakové akumulátory	56
192. Sešroubování plechů prohloubením	56
193. Tlačení tenkostěnných trubek ze špalfků	58
194. Hydraulická lisovací jednotka	58
195. Stříhání přesných olověných špalfků	58
196. Jak nadlehčit těžké desky při upínání	58

197. Zvlášť čistá střížná plocha	58
198. Ruční nástroj k hlubokému tažení	58
199. Ohyb velkých ocelových trubek	58
200. Jak stříhat řadu dírek v ocelové trubce	58
201. Mechanický vyhazovač k ohýbadlům	60
202. Hydrostatické lisování tvarovek z nerez	60
203. Ohyb plechu dvěma válci	60
204. Karbidový trn k tažení trubek	60
205. Vyřezávání velkých kotoučů pilou	60
206. Zpracování titanového odpadu	60
207. Přesné díry s hladkou střížnou plochou	60
208. Vyrovnání plechů magnetem	60

Svařování, pájení

209. Jak přivařit pistolí čepy k deskám	62
210. Deska z hliníku svařená s mosaznou	62
211. Přípravek k upínání polotovarů	62
212. Spájení světlem u tištěných spojů	62
213. Kryt proti jiskrám u bodovky	62
214. Magnetické kostky k přidržení plechů	62
215. Elektricky ohřívání pájedlo	62
216. Vystředění trubek při svařování natupo	62
216a Svařování plastů teplým vzduchem	62
217. Odířezování švu na svařených trubkách	64
218. Svařování trubek třením na soustruhu	64
219. Úprava elektrod bodové svářečky	64
220. Jak přivařit příruby na trubky	64
221. Kleště do pájecích lázní	64
222. Odříznutí podélného švu ve svařené trubce	64
223. Jak využít krátkých zbytků elektrod	64
224. Posuv drátů u svařovacích automatů	64

Měření, orýsování, kontrola

225. Jak měřit velké kuželové čepy	66
226. Kontrola špičky vrtáku	66
227. Stavitelný toleranční obkročák	66
228. Přesné změření výstřednosti	66
229. Hloubkoměr na širší drážky	66
230. Jak změřit dlouhé rybinovité vedení	66
231. Kontrola dlouhých válcových součástí	66
232. Měření hmatadlem na špatně přístupném místě	66
233. Kontrolní periskop na svařovacím štítu	68
234. Měření větších průměrů čepů	68
235. Tyčové kružítko pro velké poloměry	68
236. Svar nerezavějící trubky s ocelovou	68
237. Měření rybiny	68
238. Jak utěsnit díry v odlitcích pro zkoušku	68
239. Jak oprát těžké tyče u ply	68
240. Měření kuželu podle vzorku	68
241. Jak narážet pilníky do násady	68

Náměty pro technologii, montáže, opravy a různé

242. Úspora mědi na pouzdra	70
243. Válečkování dřer	70
244. Odjehlování turbínových lopatek	70
245. Mletí plastických hmot na vrtačce	70
246. Přenos plechů a tabulí skla	70
247. Doprava tabulí ve skladě	70
248. Dokonalé vyleštění vibrací	70
249. Kružní pilka na dřevěné fošny	70
250. Drtič na kovové třísky	70
251. Pomědění třením na soustruhu	72
252. Protlačení slepých dřer karbidovým trnem	72
253. Závěsný hák pro jemné spouštění břemena	72
254. Mosazná pouzdra z tyčí bez odpadu	72
255. Malý pneumatický montážní lis	72
256. Válcování podélných zoubků na kuželu	72
257. Leštění vířivým pohybem brusiva	72
258. Řezák na ocelové trubky	74
259. Počítání součástí na zvlněném plechu	74
260. Roztažení a demontáž přírub potrubí	74
261. Samočinný regulátor polohy dopravníku	74
262. Vylisování pouzder z řemenic	74
263. Sekáč na kotelní kámen a rez	74
264. Leštění čepů zalomených hřídelů	76
265. Malý otočný a nakláněcí svěrák	76
266. Prorážení dírek v plechovkách se žiravinami	76
267. Demontáž poškozené stopky sklíčidla	76
268. Svěrka na závěs těžkých desek	76
269. Ruční ohýbačka na tyče	76
270. Připevnění jeřábové kolejnice	76
271. Jak zaškrabávat ložiskové pánve	76
272. Upnutí kruhového materiálu ve svěráku	76
273. Svařování vodičů stlačením zastudena	76
274. Ruční univerzální vratidlo na závitníky	78
275. Stavitelný opěrný hlavičkář pro nýtaře	78
276. Lůžko pro hrot šroubu stahováku	78
277. Jak změkčíme izolační vrstvu u akumulátoru	78
278. Lepší upínání tyčí a trubek ve svěráku	78
279. Zašroubování leštěných svorníků provazem	78
280. Bodové přivaření koncovek na kabely	78
281. Klíč k zatažení svorníků	78
282. Vroubkovaný hrot stavěcích šroubů	78
283. Navíjení transformátorových cívek	78
284. Pryžové podložky pro obráběcí stroje	80
285. Ručně řezaný závit na svorníku	80
286. Zlepšený montážní klíč	80
287. Připájení karbidových břitových destiček	80
288. Svěrák s kulovým kloubem	80
289. Teleskopické hřídele s kuličkou	80
290. Vrtací přípravek na díry v přírubách	80
291. Nový typ montážního klíče	80
Literatura k dalšímu studiu	82
Rejstřík	83

PŘEHLED OBSAHU PODLE OBORŮ

Pro soustružnický	strana 16 až 31, příklad 1 až 77
Pro vrtače	strana 32 až 41, příklad 78 až 123
Pro frézaře	strana 42 až 47, příklad 124 až 149
Pro brusiče	strana 48 až 51, příklad 150 až 165
Pro hoblíře a nástrojaře	strana 52 až 55, příklad 166 až 183
Pro lisaře	strana 56 až 61, příklad 184 až 208
Pro svářeče	strana 62 až 65, příklad 209 až 224
Pro rýsovače a kontrolory	strana 66 až 69, příklad 225 až 241
Pro montéry a technology	strana 70 až 81, příklad 242 až 291